

LIST VŠECH OBYVATEL HANSPAULKY A BABY
ČTENÍ O DNEŠKU I O DOBÁCH MINULÝCH

HANSPAULKA

YDÁVÁ TĚLOCVIČNÁ JEDNOTA SOKOL A ZÁKLADNÍ ŠKOLA HANSPAULKA

2/2019

22. ročník

ZDARMA

CO ?
NAJDETE UVNITŘ ?

- Rondokubismus na Hanspulce ■ Staré cesty přes Šárecké údolí ■ Kladina před hřbitovem ■ Psi a lidé
- Hanami v Růžáku ■ Ze školy a od sv. Matěje ■ Ekodomov ■ Aktuality a Informace

Hanspaulka jako „nóbl“ čtvrť?

Hanspaulka je dnes, alespoň některými, považována za „nóbl“ čtvrť. Tedy zejména přistěhovalci a často médiu. Domorodci se tomu naopak většinou brání a při společenské konverzaci obvykle uvádějí, že bydlí v Dejvicích, a jménu Hanspaulka se zdaleka vyhnu. Starousedlíci vědí své: babička si pamatovala, kdo Hanspaulku stavěl, patřila k první generaci obyvatel Hanspaulky.

Co to bylo za lidi? Magistrátní úředníci, lepší řemeslníci, majitelé malých živností. Dnes bychom řekli střední třída. Ano, Hanspaulka byla o třídu výš než Spořilov, ale zase o třídu níž, než vily na Vinohradech. Samozřejmě i Hanspaulka měla části bohaté a chudší. K těm zámožným patřily jižní svahy k dnešní Evropské, dnes trpící hlukem z této komunikace, ty chudší byly řadové domky kolem ulice Na Pískách a v jejím okolí. Zbytek byly tzv. činžovní vily. Ty obýval majitel (přízemí), jeho děti (první patro), v suterénu a podkroví byli pak nájemníci. Není se co divit, domy byly většinou stavěné na hypotéku a banka chtěla každý měsíc své...

Odér nóbl čtvrti je tak dědictvím až doby po roce 1948: Tehdejší vrstva horních deseti tisíc – tedy lidí původně nemajetných, můžeme říci (bez pejorativních úmyslů) plebejců, byla schopna se přizpůsobit dřívější střední třídě a Hanspaulku brala jako nebyvalý luxus. A asi tehdy se Hanspaulka stala nóbl čtvrtí a v očích mnohých taková skutečně je. Bude jí zřejmě do té doby, než znovu vyrostou lidé, kteří budou umět bydlet v domech s personálem a užívat si tam krás života. Ne, nemám na mysli ty, kteří na to umějí vydělat, ti již asi jsou, ale ty, kteří si umějí svých peněz užít.

František Polák

Staré cesty přes Šárecké údolí

V roce 2018 vydalo nakladatelství Academia krásnou publikaci „Staré cesty v krajině středních Čech“, vybavenou množstvím mapek a fotografií. Zpracovala ji trojice autorů: archeolog Ing. Pavel Bolina CSc., vůdčí osobnost týmu se zkušenostmi v oboru starých cest a osídlení, historik Mgr. Tomáš Klimek Ph.D., zajišťující pramennou analýzu a geolog RNDr. Václav Cílek CSc., zabývající se geomorfologickými faktory starých cest. Na rozdíl od mnohých dosud vydaných publikací, je základem této publikace výzkum opírající se o skutečný a v terénu nebo na starých mapováních ověřený průběh starých cest. Autoři vysledovali nejstarší dopravní stavby a vyhledávali jejich pozůstatky, povětšinou úvozy.

Lysolaje. Dlouhodobým provozem vznikl výrazný úvoz i na téměř vodorovné plošině mezi Šáreckým údolím a Lysolajemi (stav v r. 2011).

Pro náš časopis jsem vybral část zabývající se historickými přechody Šáreckého údolí. A zcela jsem musel změnit názor na cesty toto údolí přetínající. Dosud jsem si třeba představoval, že „léta 971, když Boleslav II., chtěl svým služebníkům kratochvíli učiniti při lovu v lese, kterýž Šárka slove“, putoval ještě krajinou bez cest, pouze po stezkách v porostu strání dnešní Orechovky, pak překonal údolí a dejvický potůček v místech současné Evropské ulice a stoupal svahem, zhruba v trase ulice Šárecké. No, a jelikož jej

při lovu v onom lese, jak známo, díky poustevníku Matějovi nerozsápal medvěd, stejnými místy se pak vracel zpět.

(Dovolte malou poznámku pro nepamatníky historických názvů dnešní Evropské třídy. Krátce po začátku zástavby hanspaulské stráně byla ze silnice do Velvar vybudována až na Bořislavku městská ulice a pojmenována jako prodloužení ulice Dejvické. Na počátku třicátých let, po vzniku Vítězného náměstí, byl úsek od náměstí na západ přejmenován na Velvarskou. A pak už to šlo ráz na ráz. Po válce z ní byla Žukovova, na čas se vrátil název Velvarská, „na věčné časy“ pak to byla Leninova, na pár týdnů Dr. E. Beneše, aby nakonec, rozumně, už s ohledem na její směr a ukončení u letiště, Evropská.)

Rovněž jsem se dosud domníval, že všechny cesty z Hanspaulky do Šárky byly budované až ve století 15., 16. a později, jako cesty zpřístupňující šárecké vinice a mlýny a naopak, pro usedlíky šárecké kostelík sv. Matěje a dále Prahu. Soudil jsem,

že cesta od Zlatnice vedla k mlýnu Dubovému, cesta kolem velké louky k mlýnu Kalinovu (Záporeckému), cesta od Natanaelky k Mlýnku (bývalý mlýn v dnešním Heřmanově dvoře), cesta od Matěje, zvaná „Umrlčák“, k bývalému Malému mlýnu a cesta od zříceniny Baba k mlýnu Podbabskému. Některé tyto cesty, vyježděné staletým působením kopyt a povozů byly pak ve století

Veleslavín Mohutný úvoz na trase z Bílé Hory do Veveslavína (stav v předjaří r. 2011).

Umrlčák. Mohutný, ve skále vytesaný úvoz. Obezdívka vpravo je novodobá (stav v zimě r. 2010).

20. opatřeny novým povrchem, zábradlím a zpevněnými svahy, a „Umrlčák“, ve své nejhezčí partii – v hlubokém úvoze výstupní serpentiny – přetát betonovými schody.

Ale! Jak je uvedeno ve zmíněné publikaci, existovaly přes Šárecké údolí dvě dálkové trasy již nejméně od raného středověku, ale patrně ještě z dob mnohem starších. Obě jsou na obou svazích údolí rozvětvené.

Vzhledem k rozsahu našeho časopisu jsem vybral jen některé informace. Cestu z pražské kotliny na severozápad podél Vltavy znemožňoval původně strmý svah Baby. I Šárecké údolí představovalo svým kaňonovitým rázem s více jak stometrovými výškovými rozdíly velkou dopravní překážku. Protože Šárecké údolí bylo od Prahy velice blízko, bylo výhodnější strmé údolní svahy překonat než zdlouhavě obcházet po západním okraji. Dochované úvozy ve svazích Šáreckého údolí ukazují, kde je ony dvě dálkové trasy přetínaly.

Východnější trasa směřovala od města k západnímu předpolí Pražského hradu, ať již přes opyš hradní ostrožny nebo hradčanským úvozem. V pozdějších dobách pak také tzv. Myší dírou k Písecké bráně. Její první větev překonávala údolí Dejvického potoka směrem k Matěji, odkud sestupovala do údolí šáreckého patrně nejvýraznějším pozůstatkem staré komunikace,

dnešní cestou zvanou „Umrlčák“ (obr. Umrlčák). Druhá větev východní trasy přicházela k horní hraně údolí zhruba v linii dnešních ulic U Hadovky a Na Ladách, odkud vedla do údolí po příhodném výběžku nad zákřutem Šáreckého potoka (dnešní cesta ke Kalinovu mlýnu). Obě cesty se na úpatí protilehlého svahu spojily a vystoupaly do dneš dochovaným systémem úvozů. Tam se opět dělily. Na severozápad pokračuje úvoz na Horoměřice a druhá cesta, více méně po vrstevnici, směřovala velkým úvozem na sever k Lysolajím (obr. Lysolaje).

Západní trasa přecházela údolí v místech dnešní Jenerálky. Od jihu přicházely dvě větve. První od západního okraje Pražského hradu přes území dnešních Střešovic, Dejvic a dále v místech dnešní Horoměřické ulice. Druhá mohutným úvozem od Bílé hory (dnešní ulice Pod okrajem, sestupující z Petřín) do Veleslavína (obr. Veleslavín). Odtud pokračovala k Jenerálce zhruba v místech dnešní ulice Na Krutci. Od Jenerálky se dělily cesty do Nebušic a Horoměřic. Mírnější sestup západní trasy do údolí přitáhl postupně část provozu ze strmější trasy kolem kostela sv. Matěje. V této souvislosti se jeví také zajímavou linie vycházející z dnešní Zlatnice.

Obě trasy jsou zakresleny do příložené mapky. Cesta od později vybudované Písecké brány barokních hradeb a alternativní cesty jsou vyznačeny čárkovaně.

Závěr: za stávajícího stupně poznání nelze prokázat, ale ani vyloučit, že obě trasy byly používány a kontrolovány již nejméně od starší doby hradištní v 7. a 8. století. Východní trasa procházela přímo předpolím opevněného sídliště kultury nálevkovitých pohárů na Babě a západní trasu mohlo z ideálního odstupu kontrolovat hradiště šárecké (Kozákova skála u Džbánů), osídlené podle nálezu již v době kamenné.

Ladislav Trojan

Nepřiznaný rondokubismus na Hanspaulce

Nic tak neoživí přísně funkcionalistickou nebo puristickou architekturu vilové čtvrti jako rondokubistické domy, ulice nebo celé kolonie. I když Hanspaulka kvůli stavebním úpravám fasád původně rondokubistický sloh některých vil narušila, působí jeho architektonická stopa stále aktuálně. Osud tohoto slohu je těsně spjat se vznikem nové republiky. Žádný jiný z českých architektonických slohů neprošel tak složitým vývojem a takovou slávou v celoevropském měřítku jako rondokubismus. Připomeňme si jeho vývoj.

Již před první světovou válkou, v roce 1911, se formovala Skupina výtvarných umělců silně poznamenaná vlivy pařížské moderny, zejména nástupem kubismu. Hlavním protagonistou se stal malíř Emil Filla. Základ skupiny dále tvořili sochař Otto Gutfreund, malíř a spisovatel Josef Čapek, malíři Vincenc Beneš či Antonín Procházka, architekti a návrháři Pavel Janák, Josef Gočár, Vlastislav Hofman, Josef Chochol, teoretik Václav Vilém Štech a řada dalších.

Jako by se opakovalo období výstav prvních moderních umělců, také první společná výstava kubistů v Obecním domě v roce 1912 vyvolala protesty a ostrou kritiku. Druhá výstava Skupiny na podzim téhož roku znamenala vrchol jejich společné aktivity.

S příchodem první světové války v roce 1914 se postupně prohlubovala názorová diferenciací protagonistů českého kubismu a vedla nakonec k rozpadu Skupiny. Třebaže kubistické období trvalo poměrně krátce, ovlivnilo české umění na dlouhou dobu. Ortodoxní kubistické formy prvního období analytického kubismu „změkly“ a proměnily se v osobitou syntézu kubismu

a expresionismu – kuboexpresionismus, který našel největší uplatnění v grafickém designu, plakátové a knižní tvorbě.

Kubismus však zcela neodumřel, naopak v evropském kontextu získala jedinečné postavení česká kubistická architektura. Jehlany a pyramidy nahradily koule, válce a obloučky a rozvinulo se tvarosloví, označované jako rondokubismus, jež bylo charakteristické pro poválečný dekorativismus. Ten určil podobu národního stylu – ideologicky podporovaného oficiálního proudu dekorativního umění a architektury, deklarujícího uměleckou svébytnost nově vzniklého Československa.

Nadšení vyvolané budováním svobodné republiky po roce 1918 podnítilo architektky k odvážným experimentům. Nejznámějšími protagonisty kubismu byli Pavel Janák a Josef Gočár, který se proslavil první pražskou kubistickou stavbou – obchodním domem U Černé Matky Boží. Rondokubismus je na rozdíl od kubismu typicky český. Spojuje v sobě národní ideje, hledané v slovanském dávnověku, českém humanismu i v lidovém umění, s demokratizačními ideály. Neobává se používat ve zbarvení fasád národní barvy.

Rondokubismus, obloučkový kubismus někdy také označován jako dekorativismus či národní styl, byl zajímavý směr, který na rozdíl od kubismu měl obrovský úspěch. V jeho duchu se stavěly banky (Legiobanka v Praze Na Poříčí), bytové domy, školy, vily, ale i výstavní pavilony nebo dokonce novinové stánky (viz jeden poblíž Wilsonova nádraží). Na obsahovou hodnotu tohoto svérázného stylu je třeba říci, že přes dané proklamace o uchopení

národního odkazu, umělci netvořili v úplném vakuu času a prostoru. Navzdory odkazování na staletou tradici nezapomínali čerpat z osvědčených vzorů. Pro ilustraci lze upozornit na nevтіravé zakomponování motivu triumfálního oblouku do struktury průčelí Legiobanky, využití půdorysného schématu antických chrámů i dekorativních prvků florentské protorenesance.

Velkým podnětem pro vznik nového, originálního přístupu k řešení architektonického prostoru i jeho dekorativních ozdob byla vzájemné spolupráce umělců různých uměleckých oborů. Na architektonickou tvorbu té doby nelze nahlížet izolovaně od ostatní umělecké a především uměleckořemeslné tvorby dané epochy. Hlavní protagonisté rondokubismu, architekti Josef Gočár a Pavel Janák, nesetřávali u svých realizací výlučně ve sfěře stavitelské, ale obvykle se sami aktivně podíleli i na celkové podobě interiérů, dlouhodobě se zabývali nábytkovým návrhářstvím. I to byla příčina, že si reprezentanti československé kultury přinesli z Mezinárodní výstava moderní uměleckořemeslné výroby v Paříži v roce 1925 významná ocenění.

Důležitá byla i potřeba dát najevo, že nový styl dotvrzuje odluku od epoch minulých a snaha dokázat vysokou úroveň

naší svěbytné kultury, srovnatelné s vyspělým světem, a tudíž stvrzení jeho oprávněné existence, a tím i existence samostatného státu.

Na Hanspaulce se k tomuto nadšení stavebníci hrdě přihlásili v ulicích Nad Šárkou, Synkovské, Gensovské, Na Ladách, Na Hanspaulce, Na Pískách a dalších. Můžete zde spatřit celé domovní bloky této architektury.

Rondokubismus se nesetkal jen s příznivou kritikou. Prvním, kdo se pokusil o interpretaci rondokubismu v kontextu české moderní architektury, byl v roce 1930 Karel Teige. A mluvil vlastně za všechny reprezentanty nastupujícího funkcionalismu či purismu.

Jako pro tendenčního ideologa funkcionalismu je pro něj příznačné, že jeho soud je zcela zdrcující. Vytýká dekorativnímu umění, že vyrůstá z falešných estetik Ruskinových, Morrisových a van de Veldových. Vyčítá Pavlu Janákovi, Josefu Gočárovi, Františku Kyselovi a Václavu Vilému Štechovi snahu o deportaci falešné architektury Jurkovičovy.

Teigeho výhrady vycházely z jeho vlastního pevného přesvědčení, že jedině kosmopolitní průmyslové výrobě funkčně standardizovaných výrobků (a v tomto smyslu rovněž pojaté architektuře) patří budoucnost. Další vývoj ukázal, že se sice nemýlil, ale do pozdějších historických hodnotících soudů odtud pronikl tendenční a mylný závěr, odpovídající modernistickému diskursu, že co se neprosadilo, je automaticky špatné či nelegitimní.

K odsouzení rondokubismu přispěl mimo jiné i fakt, že někdejší původci stylu, často teoreticky činní, se po své pozdější konverzi k němu téměř nehlásili (Janák, Gočár) nebo podobná negativní hodnocení sami používali (Novotný).

Zájem o vývoj rondokubismu pozastavila i výstavba kolonie Baba. Byla vystavěna jako jedna ze šesti evropských kolonií moderního bydlení, které měly propagovat moderní funkcionalistickou výstavbu, finančně dostupnou pro široké vrstvy. Osada Baba, jako jediná z kolonií je složena pouze z individuálních domů postavených na míru investorovi. V rámci funkcionalistických kolonií je Baba jednou z nejdohodvalejších, protože obdobné výstavby ve Vídni a v Německu byly během 2. světové války poškozeny. Kolonie Baba je od roku 1993 městskou památkovou zónou.

Spor rondokubismu a funkcionalismu měl i ideologické pozadí. Pro odsudek věhlasných prvorepublikových teoretiků a architektů se zdálo, že rondokubismus se již nevrátí na scénu. Za protektorátu na něm vadila nepříjemná příchůť českého (nebo československého) nacionalismu, po něm opět funkcionalistické obvinění z historismu a neekonomičnosti, následně zase přílišná svázanost s počátky Masarykovy buržoazní republiky.

I když období tzv. socialistického realismu v padesátých letech využívalo občas některých vlastností a řešení rondokubistické

éry (monumentalismus, historizující a folklórní stylizace), dělo se tak obvykle „bez udání pramene“ a pokus o jeho objektivnější historické zhodnocení byl učiněn až na sklonku padesátých let, kdy se tehdejší československá tvorba znovu obracela ke svým dříve ideologicky potlačeným modernistickým východiskům. Je paradoxní, že tentýž architekt P. Janák, který se zasloužil o vznik rondokubismu, navrhoval i funkcionalistické řešení kolonie Baba.

Rehabilitace a všestranný rozbor českého kubismu vrcholí především v 90. letech velkými zahraničními výstavami, na nichž rondokubismus figuruje jako jeho součást, i když bez důkladného teoretického odůvodnění.

Zatímco jiné městské části si své rondokubistické domy, ulice či celé kolonie doslova hýčkají a tyto lokality na Ořechovce, Vinohradech či na Žižkově jsou lákadly pro zvědavce i znalce, Hanspaulka si své skvosty nechává zastínit funkcionalistickými vilami na straně jedné ale i devastací dosavadních rondokubistických staveb, jak dokládá článek J. Hnídky v minulém čísle Hanspaulky.

Zdeněk Jonák

Kladina před hřbitovem - symbol úspěchů Věry Čáslavské.

Rozhodla jsem se zajet do Černošic a trochu vyzdobit hrob svým rodičům. Hned u vstupu do hřbitova mne překvapila opravdická kladina, jakou jsme mívali v Sokole. Je postavená v těsném sousedství kostela Nanebevzetí Panny Marie. Nečekané místo!

Popadnu konev, napustím vodu a vyrážím k našemu hrobu, který je až dole u plotu, za kterým jezdí vlak do Prahy. Uklidím, nazdobím, zapálím svíčku a trochu zavzpomínám. Cestou zpět mne zaujala zářivě bílá zídka na konci cestičky. Nakouknu přes zídku, u které je sloupek s reliéfem ženské postavy vytesané do bílého mramoru. Po malých schůdkách projdu přes hřbitovní zídku do zahrádky k jezírku s velkými kameny. Na mladém stromku zahlédnu připevněnou černobílou fotografii Věry Čáslavské. Ve stejný okamžik podlézá pod plotem i černý dobrman. Naštěstí si mne jen prohlédne, napije se z jezírka a jde zpátky domů.

Když jsem byla malá holčička a chodila s maminkou na hřbitov, říkávala mi: „Tady bydlela Věra Čáslavská“. Ano v těsném sousedství kostela v Černošicích je rodný dům naší sedminásobné olympijské vítězky. Pamatuji si, jak jsme si se sestřenicí hrávaly na Věru Čáslavskou a Evu Bosákovou. Jen ta kladina nám chyběla.

Doma jsem zasedla k počítači a se zájmem hledala podrobnější informace.

Ona bílá zídka je Pietní místo Věry Čáslavské, které se nachází na předělu mezi městským hřbitovem a její zahradou. Realizována je dle návrhu místního sochaře a výtvarníka Petra Váni, který je zároveň i autorem umělecké plastiky gymnastky. Zahradka s jezírkem je v původní podobě, tak jak ji upravil vlastníma rukama syn Martin Odložil. (Zpřístupněno a odhaleno 24. 8. 2018).

Dřevěnou nízkou kladinu před hřbitovem v Černošicích nechalo zhotovit město, jako symbol Věřiných úspěchů a zároveň jako lavičku i herní prvek.

Paní Věra Čáslavská (3. 5. 1942 – 30. 8. 2016) patří tak trochu i Hanspaulce. Bydlela nějaký čas Na Viničních horách 37 a také v domě na Fišerce u parkoviště nynějšího supermarketu. Proto mne napadlo podělit se s vámi o tento zážitek.

Libuše Novotná

Hanami v Růžáku

O svátku hanami obdivují Japonci krásu květů stromu sakury a pro mnoho Japonců je to příležitost, jak se uvolnit a strávit uprostřed těchto květů ve společnosti přátel příjemný den. Zvyk hanami je velmi starý, kronika z osmého století Nihonšoki uvádí, že oslavy hanami byly pořádány již v třetím století našeho letopočtu.

Sakura ozdobná, též třešeň pilovitá, je druh ovocného stromu z rodu slivovní. Japonci si dny, kdy tento strom s bohatstvím květů rozkvétá, pečlivě hlídají. V rámci předpovědi počasí dokonce existuje speciální předpověď rozkvětu sakur pro určité oblasti. Japonci tak přesně vědí, kdy bude kde doba pro piknik pod rozkvetlými třešněmi nevhodnější. Sakury rozkvétají podle nadmořské výšky od konce března do počátku dubna. V některých částech ostrova Hokkaidó začíná symbolicky první pracovní a školní den v období rozkvětu sakur. Japonci ale nechtějí spoléhat jen na předpovědi. Největší japonské školy a veřejné budovy

proto pěstují sakury ve svém bezprostředním okolí.

Česko-japonská společnost u nás počátek rozkvětu sakury pečlivě hlídá. Na oznámení čekají i Japonci žijící v Praze, protože nehodlají rozkvetlé sakury promeškat.

Očekávaná pozvánka zní jasně: rozhodli jsme se letos uspořádat hanami v Praze, konkrétně v Praze 6 v parku Hanspaulka, který je vyhlášený svojí sakurovou alejí. Vítání jsou všichni milovníci krásného počasí a dobré společnosti. Vezměte si deku, zabalte si oběd nebo svačinku a přijďte si užít Bílou sobotu s námi. Připojí se k nám také Darja Kawasumi se svojí restaurací Miyabi a nabídne návštěvníkům své vyhlášené onigiri, suši, obento, sladké máslové bocháňky, čaj i saké. Náhodní návštěvníci, jedinci přemožení jarní únavou nebo milovníci japonské kuchyně tak budou mít možnost zakoupit si pohoštění i na místě. Kvetoucí sakury Japoncům připomínají, že stejně jako je krátká a pomíjivá krása jejich květu, je pomíjivý a krátký lidský i život.

Zdeněk Jonák

Psi a lidé

Deset otázek pro budoucí majitele psa

Pokud si někdo kupuje pračku nebo ledničku, věnuje většinou výběru domácího spotřebiče velkou pozornost. Odpovědi na otázky: „Jak to funguje?“ „Co to umí?“ „Kolik stojí provoz?“ „Jak je to s každodenní údržbou?“ a „Kdo to umí opravit?“ hledá nejen v reklamě, ale i u lidí, kteří podobnou „mašinku“ doma mají. Pokud si kupujeme psa, často nepřemýšlíme vůbec nad ničím. Výsledkem pak mohou být problémy, které trápí nás, našeho psa a v nejhorším případě i okolí. Koupě psa je prostě záležitostí, kterou je třeba důkladně zvážit. Následujících deset otázek může sloužit jako podklad pro zamyšlení. Pravdivé odpovědi mohou při rozhodování, zda a jakého psa si pořídit, hodně pomoci.

1. Proč vlastně psa chceme?

Na první pohled se může tato otázka zdát být zcela zbytečná. Chci psa, tak si ho koupím a proč bych měl či měla sám před sebou toto přání zdůvodňovat. Určitě nikomu neuškodí, když se nad svými důvody trochu zamyslí. Pokud někdo hledá ve psovi ochránce, přítele nebo jej potřebuje k výkonu svého povolání či nějaké další činnosti, určitě není důvod, proč mu koupí psa rozmlouvat. Velkým problémem se může (ale nemusí) stát i pes, který byl možná dobře míněným, ale nedomyšleným dárkem. Daleko horší je to tam, kde je pes tou poslední kapkou, která má doplnit náš image. Máme krásný dobře zařízený dům nebo byt, pěkné auto, chatu ale ještě by to něco chtělo. Což takhle nějaké právě módní plemeno? Přesně to nám k dokonalosti chybí. Pokud zájemce o psa uvažuje tímto způsobem, najde na našem trhu celkem pestrou nabídku, z které si může vybrat.

K dostání je mnoho typů psů sádrových, velcí i malí psi plyšovní a občas se najde i krásná bronzová soška. Rozhodně pro něj ale není vhodný pes, který žere, štěká, chce chodit ven a chce mít člověka, který ho bude mít rád a kterého může mít rád on.

2. Nemáme v rodině alergika?

Stále stoupá počet lidí a zvláště pak dětí trpících různými alergiemi. Máme-li dítě, které se při kontaktu se sousedovým psem osype nebo dostane astmatický záchvat, určitě nebude koupě psa tím nejlepším nápadem.

3. Souhlasí s pořízením psa všichni členové rodiny?

Pes může být společnou rodinnou radostí, může ale také být zdrojem problémů. Pořizovat si psa gigantického plemene a bydlet při tom v bytě 1+1 u tchýně, která se bojí i jezevčíka, určitě není příliš rozumné.

4. Dokážeme ho vychovávat?

Veterináři, výcvikáři, rozhodčí pro posuzování exteriéru psů, ale i řadoví občané mohou potvrdit, že počet nevychovaných psů roste. Tím nejsou v žádném případě myšleni psi agresivní, o kterých lze říci, že byli, jsou a určitě i budou spíše výjimkami, ale psi, kteří kvůli špatné výchovné péči majitele jsou obtížní pro celé okolí a s velkou pravděpodobností i pro svého pána. Do této kategorie patří štěkálci, psi skákající na všechny lidi, rváči, psi loudící, psi honící kola i běžecké atd. Z hlediska budoucí výchovy psa hraje velkou roli volba plemene. Je velmi rozumné si zjistit, za jakým účelem bylo plemeno, které se nám líbí, vyšlechtěno. Uvažujeme-li např. o krásně zbarveném výmarském ohaři, měli bychom si také uvědomit, že to je pes lovecký a pes, od kterého se očekávala určitá „tvrdost“.

Je to tedy pes, který potřebuje hodně pohybu a pes, který potřebuje laskavé, ale nekompromisní vedení. Pro neprůraznou, velmi zaměstnanou a v malé garsonce bydlící slečnu tedy asi nebude tím nejlepším plemenem. Nemusí být, stejně jako řada dalších loveckých plemen ani tím „pravým ořechovým“ pro Hanspaulku. Ať se nám to líbí či ne, je Šárecké údolí revír, je v něm zvěř a nezvládnutý pes znamená problém.

5. Budeme na něj mít čas?

Pes není televize, kterou lze vypnout, ani koloběžka, kterou lze odložit do sklepa. Pořídím-li si psa, pořizují si jej na deset a více let a po celou tuto dobu musím počítat s jeho nároky na můj čas. Určitě není rozumné si pořizovat psa v době, kdy se chystáme na roční stáž do Anglie.

6. Kdo s ním bude chodit ven?

To, že je psa nutné pravidelně vyvenčovat asi nikoho nepřekvapí. Loužičky či hromádky jsme schopni tolerovat u malých štěňat, dospělý pes by měl vykonávat a také většinou vykonává potřebu jinde než v bytě svého majitele. Řadě lidí ale uniká to, že většina plemen potřebuje i dostatek pohybu. Je třeba tedy zvážit, zda máme dostatek času i energie na to, abychom psovi v této oblasti vyhověli. Každodenní procházka se psem přestává být radostnou

záležitostí v okamžiku, kdy je dvacet stupňů pod nulou a nám právě vytrhli zub moudrosti. Řada lidí si myslí, že pes patří do vilové čtvrti k domům se zahradou a že se s ním pak nemusí chodit na procházky. Hluboce se mýlí. Zahrada potřebný prostor pro pohyb psovi neposkytuje. Zním hodně spokojených psů bydlících v panelácích, s kterými jejich majitelé chodí pravidelně a na dostatečně dlouhou dobu ven. Zním i smutné a leckdy zanedbané psy sedící za plotem, které nikdo mimo zahradu nevezme.

7. Jak jsme na tom, vzhledem k držení psa, s bydlením?

Je třeba rozhodnout, zda pes bude v bytě či kotci. Pokud zvolíme kotec, je třeba přemýšlet nad jeho umístěním a také se domlouvat se sousedy. Takový celý den vyjící nebo štěkající psí nešťastník je problémem pro celé okolí.

8. Kam s ním?

Dovolená je část roku, na kterou se všichni určitě těší. Jsou místa, kam nás pes může doprovázet, jsou místa, která jsou pro psy nevhodná nebo kam psi prostě nesmí. Je tedy třeba zvážit, zda dovolenou budeme přizpůsobovat potřebám psa, či zda jsme po nezbytně nutnou dobu schopni zajistit péči o něj jiným způsobem. Podobné problémy mohou

čekat i ty z nás, pro které je pes jediným životním

společníkem. Péči o něj musíme zajistit v době, kdy nás chřipka drží v posteli a nakonec i v případě, že jsme nuceni strávit nějaký čas v nemocnici.

9. Máme na to?

Pomíjet nelze ani otázku finanční. Lidé většinou počítají s tím, že se štěně kupuje, že tedy za něj určitou částku zaplatí. Trochu jim ale uniká, že tím výdaje spojené s držením psa zdaleka nekončí. Je třeba počítat s náklady na krmení, něco stojí veterinární péče (pravidelné očkování a záležitost nadmíru smutná – nemocný pes) a samozřejmě tolik diskutované poplatky ze psů.

10. Budeme schopni nechat psa být psem?

Jako jeden z největších problémů řady majitelů by se dalo označit polidštvání psů. Tendence přisuzovat psům lidské pohnutky i lidské vzorce chování jsou častější, než by se na první pohled zdálo. Ten, kdo se chce vyhnout potížím, kdo chce být spokojen se svým psem a kdo chce, aby spokojený byl i jeho pes, si musí

uvědomit, že i když se ten tvor na nás krásně dívá, vypadá, že za chvíli promluví, je moudrý a laskavý, stále je to pes a tedy zvíře sice inteligentní, ale přesto zvíře, kterému nemůžeme vnucovat lidské chování.

Výše uvedené otázky by si měl klást ten, kdo si pořizuje psa. Stejně otázky by zájemci o štěně v rámci možnosti ale měl klást i chovatel prodávající štěně a asi také zaměstnanec útulku hledající pro opuštěné zvíře nového majitele. Jak ukazují zkušenosti naše i v jiných státech, řada problémů vzniká tam, kde nový přírůstek v rodině nesplňuje to, co od něj bylo očekáváno nebo spíše má na své majitele nároky, které nikdo nečekal.

Vladimíra Tichá

*Poznámka redakce

V Lidových novinách vychází od 5. 5. do 6. 6. seriál s psí tematikou. Provází zájemce o vlastního psa od výběru štěněte přes jeho socializaci, výchovu, výcvik, až k řešení některých problémů (úzkost ze samoty, pes a dítě, hyperaktivita). Přináší informace o veterinární péči o psa, o optimální výživě, jak se psem na dovolenou. Věnuje se i problematice péče o stárnoucího psa a charakteristice oblíbených plemen.

Aby zvíře bylo zdravé

Veterinární lékaři Miroslav Hod a Ivo Bureš působí na Hanspaulce bezmála třicet let. Mít svého veterináře je pro majitele zvířete dnes už zcela běžná záležitost, ale tenkrát – v roce 1990 – byli jedni z prvních, kdo si soukromé veterinární pracoviště otevřeli. Kromě Hanspaulky mají ordinaci ještě v Újezdě nad Lesy. Než se začne čekatna ve Fetrovské plnit čtyřnohými klienty, máme s panem doktorem Burešem čas na krátký rozhovor. *V privátní veterinární praxi jste byli průkopníky – jezdili za vámi lidé i zdaleka. Jak je to dnes?*

V devadesátých letech bylo v Praze státních veterinárních klinik jen pár, nevěděly, jaká je čeká budoucnost, jak a zda vůbec se budou privatizovat. Lidé byli natešeni na služby poskytované soukromníky a skutečně k nám jezdili z celé Prahy. Od té doby se síť veterinárních pracovišť rozšířila možná nejen do desítek, nýbrž do stovek, a také se značně zkomplikovala doprava, takže dlouholetí klienti k nám stále dojíždějí, zejména na složitější úkony, ale prevenci si už většinou zajišťují blíže místa bydliště. V současné době jsme tu hlavně pro Hanspaulku a Prahu 6.

Pokud jde o zvířecí klientelu, předpokládám, že převažují psi a kočky.

Psi byli vždycky ve velké převaze, ale v posledních patnácti až dvaceti letech, kdy mají lidé čím dál tím méně času, a přitom chtějí mít doma zvířátko, narostl i počet koček. Tradovalo se, že velká evropská města – třeba Londýn – jsou plná koček, tak už to přichází i k nám. Pes je přece jenom náročnější na prostor, je potřeba ho venčit, zatímco kočka – třebaže je pro ni samozřejmě lepší, když může chodit ven – to zvládne, i když je jenom

bytová. Hanspaulka jako rezidenční čtvrť s parky a Šárkou za humny je v tomto směru mimořádná. Přichází k nám už třetí generace majitelů/chovatelů (těch, kteří byli před třiceti lety v kolíbkách a kočárcích) a – snad se nikdo neurazí – mám tu trochu pocit „venkovské praxe“. Lidé se tu dost znají, všichni chodí do jedné školy, nakupují v jednom ze dvou obchodů, a hanspaulané byli vždycky známí tím, že nikam moc nejzdili a drželi se tady, proto i ta muzika a všechno... Však já jsem sem také jezdil, od patnácti let, měl jsem tu – a dodneška mám – kamarády muzikanty a to jsem ještě nevěděl, že jednou tu profesně skončím a budu tady rád.

A kromě psů a koček?

Chovatelé exotických zvířat – papoušků, hadů, opiček – se zastaví pro recepty na léky nebo pro podpurné vitaminové preparáty, ale jinak jsou to tak specializované obory, že o chovu a wellness těch zvířat toho vědí pomalu daleko víc, než víme my. Za našich studijních let to ani nebylo součástí výuky, dnes už možná ano.

Co hlodavci?

Samozřejmě – morčata, králíci, potkani, křečci... Lidé si už uvědomili, že když chtějí dětem udělat radost, není myš nebo křeček právě nejvhodnější. To je rok a půl nebo dva roky života a děti se pak každé dva roky trápí odchodem zvířátka, takže je lepší morče, které se dožije pěti, šesti i sedmi let, nebo králík, ten žije až osm let a vydrží tak s dítětem déle. Králíci jsou hodně frekventovaní, navíc teď už se malochovatelům z hlediska veterinární

medicíny hodně vyšlo vstříc. Dříve jsme měli vakcíny proti nebezpečným chorobám jako myxomatóza nebo mor vždycky jen hromadně pro minimálně dvacet králíků. To bývaly velké akce. Když se to nařídilo, obtelefonovával jsem všechny děti na Hanspaulce, aby přišly třeba ve středu odpoledne, že bude otevřená vakcína. Tak tohle je už dávno pryč, dnes jsou jednodávky a každý může přijít kdykoliv.

S čím lidé - a zvířata - přicházejí nejčastěji?

V naší ordinaci řešíme infekční choroby, parazitární choroby, chirurgické záležitosti, úrazy, gynekologii, orgánové choroby. Prevenci máme zvládnutou dobře. Lidé na Hanspaulce jsou ukáznění, chodí v termínech pravidelně na očkování, naštěstí majitelé zvířat většinou nesdílejí odpor k vakcinaci, jaký se teď rozmáhá v oblasti humánního lékařství. Osobně jsem zažil dvě závažné vlny onemocnění - jedna byla v roce 1980, když jsem byl na vojně, a druhá v našem prvním roce na Hanspaulce. V osmdesátém přišla parvoviróza, měl jsem na starosti několik chovných stanic na pomezí Slovenska a Moravy, a umíraly denně stovky štěňat. A v devadesátém nedržela tehdejší československá vakcína a po celém Česku umíraly stovky psů na nervovou psinku. Denně jsem tu utrácel několik psů. Lidé si možná myslí, že když se nějaká choroba nevyskytuje, tak není potřeba vakcinovat tak často, třeba i každý rok. Ale pokud výrobce udává, že protilátková odpověď na vakcíny je roční, znamená to, že

choroba není proto, že většina zvířat je odolná a virus se nemůže v populaci šířit, mutovat, měnit se. Základní vakcíny pokrývají vzteklinu, psinku, parvovirózu a lze sestavit i komplex podle nálezové situace. Vzhledem k blízkosti Šárky je třeba počítat s problémy s klíšťaty, které nastávají vždy s nástupem oteplení. Máme vakcínu proti borelióze jak pro kočky - ale ta není moc využívána - tak pro psy a kromě toho si každý může vybrat z řady ochranných preparátů od různých spotů přes tablety po obojky. Na podzim přicházejí vlny infekčních kašlů, které si zvířata předávají, i na to je už dnes vakcína a je speciální, protože se kape do nosu. Je to směs virů a bakterií. Běžně se celý rok objevují koronavirové infekce, které se odmanifestují průjmy nebo zvracením. V absolutní většině případů se to dá zvládnout během pár dnů buď probiotiky nebo - v případě komplikací - se nasadí antibiotika nebo enterální léky. Často se při tom objeví i trochu krve, což lidi samozřejmě vyděsí, my tady v neděli nejsme, takže spěchají na nějakou kliniku - a je to celkem zbytečné. I dietetické záležitosti - třeba v důsledku častých změn granulovaného krmení, nebo když krmení úplně nesedne - se dají ošetřit probiotiky, dietou nebo úpravou krmení. Je potřeba říci, že za posledních třicet let se to už tak vychytalo, že v jakékoliv fázi života zvířete, v jakémkoliv stavu zvířete, v jakémkoliv stavu jakéhokoliv orgánu zvířete se dá zasáhnout krmením. My, co jsme na vlašácích a pařížských salámech, to tak

nemáme, ale u zvířat to tak je. A spousta problémů tím ubyla, protože se to nemusí řešit léky, nýbrž nasazením speciálního krmení, které je přesně postaveno na – například – hypofunkci nějakého orgánu, která se dříve řešila substitucí trávicích enzymů.

Jste veterinární ordinace, nikoliv klinika. Co neděláte?

Těžší případy posíláme na kliniku. Když problém do dvou nebo tří dnů nedáme do pořádku, znamená to, že je to něco vážnějšího, a to pak většinou zvířecího pacienta posílám do Horoměřic ke kolegovi Herčíkovi, který z toho nejásá, protože ví, že když mu tam něco pošlu, tak už jde do tuhého. A nemůžeme tu dělat kosti.

Kosti?

Kostní chirurgii, která vyžaduje přísně aseptické prostředí.

Máte vy sám zvíře?

Teď zrovna ne. Měli jsme kokršpaněla, ale zemřel, bylo mu jedenáct let. S partnerkou jsme se nedávno přestěhovali, zvykám si na menší byt, ale časem možná... kočku? Nebo kocoura! Uvidíme.

Wanda Dobrovská

Proč se bourá?

V minulém čísle časopisu *Hanspaulka* a některém předcházejícím čísle časopisu *Šestka* bylo probíráno šířící se bourání původních domů v Praze 6 i na *Hanspaulce*.

V časopise *Šestka* se místní politici nad tím podivovali, žvanili na téma jak tomu zabránit, o kategorizaci památek, popovídali několik stran časopisu a výsledek: dokonalé NIC.

Měl jsem tu výhodu, že jsem se setkal s tímto problémem již před několika měsíci a dostal příležitost se nad ním zamyslet. Tehdy mně byl doručen dopis s oznámením, že sousední dům bude zbořen a na jeho místě postaven nový. Informace se týkala povolení bourání a technologie bourání. Zamýšlel jsem se jako postižený soused i jako majitel nemovitosti, který by chtěl svoji nemovitost zbourat a vystavět novou. Jako soused nemohu v podstatě nic dělat, pouze kontrolovat dodržování zákonných ustanovení, podmínek bourání a předepsanou technologii. Zda nejsou překračovány normy hluku, prašnosti a povolená pracovní doba, hlavně v sobotu a neděli. V případě nedodržování těchto ustanovení si lze stěžovat na obecním úřadě, který povolení k bourání vydal. Proto si dopis s oznámením o povolení bourání pečlivě uschovejte, ať v případě nedodržování podmínek k bourání máte konkrétní povolení s podmínkami v ruce, nikoliv pouze domněnky nebo jedna paní povídala...

Jako majitel si se svým majetkem mohu dělat cokoliv v rámci zákonných možností. Tedy tisíce petic proti bourání, shromáždění občanů proti narušování

zástavby, snahy o zpětné vyhlášení stavby kulturní památkou mi nemohou zabránit nakládat se svou nemovitostí dle vlastní úvahy, tedy i povoleně zbourat.

Pokud dům zbourá a obnoví původní majitel pro sebe nebo své potomky, kteří jej i nadále užívají, nelze proti tomuto postupu absolutně nic namítat.

Problém cítím v tom, že domy jsou bourány a znovu stavěny převážně ze spekulativních důvodů.

Původnímu majiteli je zaplácena nějaká částka, dům je zbourán, postaven nový a se ziskem prodán zájemci, často zahraničního původu, který nemá k naší lokalitě žádný vztah. Tomu jde pouze o investiční příležitost. Poté se na domě objeví plakát „Na prodej“ a již začíná další byznys. Nový dům je dále prodáván a kupován, je obývaný, a často také neobývaný, a jen se spekuluje s jeho hodnotou a umístěním. A jsme u kořene problému – majiteli domu se stávají lidé nebo společnosti, kteří vůbec nemají zájem zde žít a bydlet, pro ně je dům s pozemkem pouze předmět obchodu. Kolik nových bytů slouží v Praze k bydlení?

Kolik nových bytů slouží k dlouhodobému pronajímání? Kolik nových bytů slouží pouze ke krátkodobému pronajímání turistům? Podstata problému bourání a výstavby domů je naprosto stejná jako podstata dnešní koupě nového bytu v Praze.

Řešení problému tohoto spekulativního bourání původních domů vidím v nalezení magické formulace, a jejího vložení do povolení k bourání. Např. „bourání a nová výstavba je povolena, s tím, že majitel vloží do katastru nemovitostí podmínku, že při prodeji nemovitosti nebo pozemku před uplynutím 20 roků se vlastníkem poloviny majetku stává Městská část Praha 6“. Tedy, kdo bude chtít bourat, stavět a prodat dříve, o polovinu majetku přijde.

Jsem si vědom, že to je laický návrh řešení, ale když jsou právníci schopni vymyslet zcela účelové nebo impotentní – nevymahatelné zákony, tak některý z nich by mohl vymyslet i tuto formulaci tak, aby řádně sloužila svému účelu, tedy zabránění spekulativním bouráním a následným prodejům.

Již slyším nesouhlas, náрек a úpění tzv. odborníků a zainteresovaných osob. Čím bude tento nesouhlas, náрек a úpění silnější, tím bude jasnější, že jsme uhadili hřebíček na hlavičku a jsme blízko správnému řešení.

Bydlím na Hanspaulce přesně 50 roků, byl jsem majitelem nemovitosti a průběžně jsme ji spolu s celou rodinou renovovali a vylepšovali, aby se nám v ní žilo co nejlépe a co nejpohodlněji. NIKDY mne však za těch 50 roků nenapadlo dům zbourat a postavit zcela nový. Nebo dům prodat. Ten dům je můj DOMOVEM a domov se nikdy NEBOURÁ!

Jfr

Týden pro Zemi

Hned po Velikonocích odstartoval ve škole Týden pro Zemi. Paní učitelky vymyslely zajímavý způsob, jak se aktivně zapojit do oslav Dne Země.

Každý den v týdnu měl jinou barvu. V úterý to byla modrá, mluvili jsme o vodě a hospodaření s ní, středa byla žlutá a mysleli jsme na plasty a jak omezit používání jednorázových sáčků a PET lahví. Ve čtvrtek jsme se zaměřili na energie a pohonné hmoty, jejich úsporu a do školy jsme přišli v barvě červené. Poslední den, pátek, byl v zelené barvě a věnovali jsme se vztahu k přírodě. Na plakátu v centru školy se objevil citát: „Při každé procházce v přírodě dostávám víc, než jsem čekal“.

Každý den měl svůj velký plakát a pokud děti splnily předsevzetí, podpisem na něm to stvrdily. Zároveň každý den proběhlo fotografování dětí i učitelů v barvě dne. Moc jsme si to užili.

Možná se vám může zdát, že to není nic velkého, použít vícekrát plastovou lahev, vyměnit jednorázový sáček na svačtinu, nenechávat nabíječku v zásuvce zbytečně dlouho, větrat rychle a úsporně, chodit pěšky, nebo nenechat téct vodu zbytečně. Ale kdyby každý z nás začal od těchto maličkostí, bylo by to někde vidět.

Doufáme, že nadšení dětí (podpisů, kterými potvrdily, o co se snažily, bylo opravdu hodně) úplně nevypřchá a že se jejich závazky stanou trvalou součástí života.

Marie Pojerová

Jarní putování

Vážení a milí sokolové z Hanspaulky, chtěla bych poděkovat Aničce Horákové a Květě Průcknerové, že s takovou vervou uspořádaly další Putování za velikonočním vajíčkem! Letos se konalo v sobotu 13. 4. v nečekaně chladném, ale vcelku pěkném počasí.

Důležité bylo, že nepodcenily účast, která, i když to předpovědi meteorologů i teploměr to přímo vylučovaly, znovu překonala hranici 200 účastníků se dětmi! Nemám v tuto chvíli možná přesné číslo, ale my, na stanovišti č. 6 jsme se dopočítaly 217 razítek!!!

A to nepočítám doprovod... 217 bylo jen těch přihlášených, soutěžících. Putování je uspořádáno každoročně tak, že děti nejrůznějšího věku, většinou v doprovodu rodičů a rodinných přátel, procházejí podle mapky množstvím stanovišť roztroušených po Hanspaulce. Děti se snaží plnit zadané úkoly, které jsou vymyšleny tak, aby vyhovely všem věkovým kategoriím a rozvíjely v každém věku všestrannost, fyzickou zdatnost i vědomosti. To všechno formou hry a na bázi dobrovolnosti. Když někdo nesplní úkol, postupuje samozřejmě stejně dál, ale zkušební cvičitelé se snaží podle věku a náтуры dítěte podchytit zájem, vyvolat chuť zkusit i něco, co jsem zatím nezvládl. To je na té práci nejkrásnější, když vidíte, jak se to dětem po nějaké chvíli přece jen podaří, i když si mnohdy samy nevěřily. Bude záležet na rodičích, jestli budou mít možnost ve svých snahách pokračovat, nebo si zase sednou jen k televizi či počítačové hře. Ze zkušenosti právě z této akce vím, že se děti vracejí rády a jsou pyšné na to, že každým rokem, v každé disciplíně, o něco pokročí. I když osobně tvrdím, že paradoxně jsou nejsoutěživější rodiče.

Možná by se za ty roky, co pozorují „cvrkot“ z jednoho stanoviště, už dala napsat studie z psychologie. Naštěstí tam na to není čas, protože 217 účastníků vás dokonale zaměstná. Skákání v pytli, házení míčky na cíl, skok do dálky z místa, jízda na koloběžce ... nebo kvíz, každé stanoviště má prostě plné ruce práce. Musí operativně, pro každou věkovou kategorii, přizpůsobit mantinely, zvednout nebo snížit látku, doslova i obrazně, ale hlavně, najít ke každému dítěti jiný a odpovídající klíč. Klíč, který mu pomůže uspět anebo to alespoň zkusit. Děti to očividně baví. Akce má už dlouhou tradici a každoročně stoupá návštěvnost. Letos se kvůli špatnému počasí očekávala nižší účast, přesto to na Hanspaulce chvílemi vypadalo jako při legendárním pochodu Praha Prčice!

Znovu se tím dokázalo, že Putování za velikonočním vajíčkem už dávno není „malá sokolská akce“ a že vyžaduje skutečně důkladnou přípravu, rok od roku větší množství dobrovolníků a velké nasazení všech organizátorů!

Děti dostávají drobné odměny už na stanovištích, razítka za splnění úkolů a v cíli obrázky a sladké odměny. Hlavní organizátorka a nyní už nejstarší aktivní cvičenka Sokola Hanspaulka, Květa Prücknerová, peče každoročně, speciálně pro tuto příležitost, krásně zdobené velikonoční perníčky, pro všechny!! Není divu, že se rodiče s dětmi na tuto akci hlásí i z přespolních jednot a celá akce se stává pravidelným a populárním bodem v kalendářích rodičů, kteří hledají pro své děti aktivní zábavu na čerstvém vzduchu.

Za nás dobrovolníky můžu říct, že jsme to i letos zvládli, tak nějak, přesně na doraz! A jedno je jisté, nebyť mladé posily, pomocnic a pomocníků z řad dorostenců jednoty, asi by to chvílemi bylo nad naše síly! Zkrátka platí, že bez těch starších by to nikdy nebylo a bez těch mladších by to nemělo budoucnost!

Když se to všechno, krátce před jednou hodinou odpolední, doslova Hanspaulkou přehnal, ustalo pobíhání a štěbetání a dobrovolníci si v sokolovně konečně sedli, byla na nich znát únava, ale i dobrý pocit. Je to jen jedna z mnoha akcí, které Sokol Hanspaulka pořádá vedle své pravidelné každodenní práce, a je to akce, která spolu s těmi dalšími dává smysl.

Děkuji tedy znovu pečlivým organizátorům, že ani tentokrát přípravu nepodcenili! Děkujeme všem dobrovolníkům na všech stanovištích od startu až do cíle, manželům Viceníkovým za perfektní servis a zázemí v sokolovně, motospojce a fotografovi akce Milanovi Horákovi. A společně s vámi budu doufat, že bude dost dobrovolníků a mladých pomocníků i do dalších hanspaulských jar!

Hana Fischerová

Župní přebory všestrannosti 2019

Již poosmé se členové oddílů Sokola Hanspaulka zúčastnili Župních přeborů všestrannosti. V pátek závodili v plavání, v sobotu v atletice a v neděli pak v gymnastice a šplhu. Celkem bylo přihlášeno 27 cvičenců, dva chlapci, jedna dorostenka a jedna žena. Pět dětí se bohužel nemohlo zúčastnit, většinou ze zdravotních důvodů. Za tři dny členové TJ. Sokol Praha – Hanspaulka nasbírali celkem 26 medailí. V plavání jsme získali 2 zlaté, 3 stříbrné a 2 bronzové medaile. V atletice 3 zlaté, jednu stříbrnou a 3 bronzové medaile. Ve šplhu jsme obsadili jedno první, dvě druhá a tři třetí místa, v gymnastice 2 první, 2 druhá a 3 třetí místa. Ve středu 8. 5. probíhaly ještě celopražské závody v gymnastice a Župní přebory v gymnastice dorostu, žen a mužů. Naše jedna dorostenka a jedna žena (cvičitelky) rozšířily medailovou zeň o další dvě zlaté. Máme opravdu šikovné děti i cvičitelky.

Anna Horáková

Aerobic cup 2019

Děvčata tanečního oddílu našeho Sokola se dne 10. 3. 2019 zúčastnili Aerobic cupu, který pořádal Aerobic Club Sportýna, z.s. na pražských Petřínách. Jedná se o soutěž jednotlivců rozdělených do kategorií dle věku: 1. kat. 4-7 let; 2. kat. 8-9; 3. kat. 10-11; 4. kat. 12-14. Úkolem každého je co nejlépe cvičit podle cvičitelky na pódiu. Zní to jednoduše, ale i když cvičíte aerobik pravidelně, dlouho a s radostí, většinou jste zvyklí na určitý styl své cvičitelky, možná i na určitý typ hudby, zcela jistě na „svou“ tělocvičnu. Na této soutěži je toto vše jinak, všemu neznámému se ale musíte přizpůsobit, dokonale provádět jednotlivé krokové variace, nezapomínat na držení těla, dotahovat všechny pohyby, přitom nevnímat sálem se prolétající rozhodčí a hlavně – pokud možno se stále usmívat!

Ve všech věkových kategoriích měla naše jednota své reprezentantky, celkem cvičilo 13 našich děvčat. V jednotlivých kategoriích bylo vyhodnoceno vždy deset nejlepších cvičenek. A naše děvčata se mezi těmito deseti objevila při téměř všech vyhlášeních! Navíc předvedla i předem nacvičené vystoupení, které jsme mohli vidět na šibřinkách v našem Sokole.

„Této soutěže se zúčastňujeme opakovaně a rády – je profesionálně zorganizovaná a od zkušených cvičitelek se vždycky něco nového naučíme. I když máme vždy předem trochu trému, už se těšíme na příští ročník!“ říká s úsměvem jedna z oceněných závodnic.

Lucie Ježková

O módě minimalismu

V celém západním (čili bohatém) světě v posledních letech sílí hnutí odmítající věčný kolotoč nákupů a vyhazování, vydělávání peněz a utrácení, jako by čím dál víc lidí pociťovalo určitou přesytenost a začalo toužit po jednoduchosti a zklidnění. V naší neziskovce Permakultura (CS) jsme tento trend zachytili v nejnovější brožurce řady Klíč k soběstačnosti, nazvané Jak žít minimalisticky.

Príznačky tohoto trendu rozpoznáte na mnoha stranách: Od knih Marie Kondo o tom, jak si uklidem zenově pročistit život (Marie Kondo ovšem není žádná ekoložka, s oblibou vyhazuje vyřazené věci do popelnice) od příručky o dánském životním stylu hygge (útulnost, zklidnění, žítí tady a teď) až po různé rady na téma, jak změnit svůj život, přestat se vyčerpávat prací, která nás nebaví, osvobodit se od strachu, že se neživíme, a konečně být sami sebou. Dokonce i módní blogeri se předhánějí v radách, jak vyházet většinu šatníku a vystačit s třiatřiceti kousky, nebo jak si vyměňovat oblečení na takzvaných swapech – jde prostě o výměnné bazarčky, ale trendové anglické slovo hned přitáhne pozornost.

Určitě sem patří i odpor ke všemu plastovému a určenému na jedno použití, nebo majícímu krátkou životnost, a pochopitelně i bezobalové hnutí, včetně obchodu Bez obalu na Hradčanské, kde můžeme my hanspaulané pohodlně nakupovat, jen si nesmíme zapomenout přinést vlastní sklenice, dózy, sáčky a lahve.

My jsme to říkali!

My ekologové se z tohoto vývoje radujeme, i když bychom si přáli, aby zasáhl daleko víc lidí. A také to mohlo přijít dřív! Stačí připomenout pojem „ekologický luxus“, který už mnoho let používá brněnská socioložka Hana Librová, autorka knih Pestří

a zelení (1994) nebo Vlažní a váhaví (2003). Tento výraz označuje příjemný, zdravý a pohodový život – nejspíš ve venkovské krajině – který můžeme mít bez vynakládání velkých financí a šplhání po kariérních žebříčcích, stačí, když zpomalíme, vypustíme ze svého života pseudopotřeby vyvolávané konzumní společností a budeme si užívat ty nejjednodušší, nejprostší aktivity – vztahy s blízkými lidmi, sdružování se sousedy, typicky třeba ekoturistickou dovolenou místo cesty letadlem k moři, nebo posezení u táboráku se zpíváním místo televize.

Ovšemže mě napadá, zda naší brožurkou jen nepřidáváme na prodej další věc pojednávající o tématu „jak méně nakupovat“, což je vlastně absurdní. Nezařazujeme se tím mezi všelijaký byznys, který se „přetřel na zeleno“, aby líp prodával své produkty?

Jak žít minimalisticky, Recyklace, upcyklace, vědomá skromnost, vydala Permakultura (CS) 2018, k dispozici v on-line obchodě na www.permakulturacs.cz

*Knihu si lze půjčit ve školní knihovně ZŠ Hanspaulka

A nepřipomínáme ty zpovytkané hipstery, kteří si honem nakupují drahé designové lahve na pití z kovu nebo ze skla, aby je mohli nosit stále s sebou a vystavovat je na odív?

Doufám, že tak docela ne. Naše brožurka rozhodně obsahuje i úplně „nezištná“ témata, na nichž nikdo nic nevydělá. Hodně se zaměřujeme na recyklaci a upcyklaci odpadů... vida, a máme tady další zatím málo známý pojem. Co že je to ta upcyklace? Zatímco recyklace směřuje k vytvoření výrobku podobného, nebo možná méně hodnotného, než byl ten původní (nové skleněné lahve ze starých, nebo lavičky slisované ze zbytků plastů), upcyklace využije nepotřebnou věc tak, že ji povýší: typickým příkladem jsou sandály nebo opasky z pneumatik, svítidla nebo nádoby ze starých lahví, nebo quiltové přikrývky z odstřížků látek. V naší brožurce jsme shromáždili několik desítek nápadů na upcyklace, včetně tipů, jak využít ruličky od toaletního papíru.

A nejen to. Pokrýváme témata nulového odpadu (zero waste), cirkulární ekonomiky (novinka posledních let – ekonomům konečně svítlo, že zdroje surovin nejsou nekonečné) nebo podomácku vyráběné ekodrogerie a kosmetiky.

Širší souvislosti

Když jsem brožurku sestavovala, logicky mě to vedlo i k vytvoření přehledu, na co všechno bychom si v rámci svého domu a domácnosti měli dát pozor, abychom pokud možno snížili svoji ekologickou stopu. (Pokud byste chtěli prozkoumat do hloubky, co to ekologická stopa je, a změřit si ji, doporučuji web www.hraozemi.cz.)

Konečně velkou inspiraci přináší rozhovor s velmi vtípnou alternativní ekonomkou Kateřinou Varhaník Wildovou, která i s manželem žije spokojeně na minimálním prostoru – v maringotce.

Eva Hauserová

Od Matěje ke Trojici: Bohatá historie místních tradic

V předchozím čísle byla představena část křesťanské tradice – velikonočního cyklu. Ten začíná masopustem, přes půst až po zmrtvýchvstání o velikonoční neděli, po níž následuje Velikonoční pondělí spojené s koledou – pomlázkou. Poté následuje 40 dní do slavnosti Nanebevstoupení (vždy čtvrtek), pak 9 dní (tzv. nověna) do slavnosti Seslání Ducha svatého, pro kterou se vžil název Letnice. Velikonoční cyklus uzavírají dva svátky. Týden po Letnicích nedělní slavnost Nejsvětější Trojice následující čtvrtek slavnost Božího Těla. Všechny tyto svátky jsou vázány na Velikonoce, které se řídí prvním jarním úplňkem, a proto jsou také pohyblivé.

Stanovení každoročního data velikonočních svátků, má původ v židovské tradici, vycházelo z židovského kalendáře, který byl navázán na lunární a sluneční cyklus (jarní rovnodennost). V době života Ježíše Krista ovládala území Judeu – území dnešního Izraele a Palestiny – římská říše. Ta zrovna vstřebávala reformu svého kalendáře iniciovanou Juliem Caesarem a jeho následovníkem prvním císařem Markem Aureliem. Souběh obou kalendářů, které zároveň procházely dynamickým vývojem, zapříčiňoval nejednoznačnosti při datování začátku Velikonoc až do konce renesance. Konec zmatení učinila gregoriánská kalendářní reforma, která byla vyhlášena na den sv. Matěje roku 1582 papežem Řehořem XIII.

V současnosti celé velikonoční období uzavírá slavnost Nejsvětější Trojice. Na území Hanspaulky stojí malebná kaple zasvěcená Nejsvětější Trojici. Ve svahu nad Hadovkou k ní vede znovu vysázená alej. Barokní kaple na půdorysu trojlístku po dlouhá léta chátrala a trávník okolo měl sotva jiný význam než pro venčení psů. V posledních

letech se zejména přičiněním paní Marie Kuldové, MČ Prahy 6, dobré vůle Metropolitní kapituly (vlastník objektu) a za přispění souboru Hora Fugit koná Trojiční pouť. Letos bude poutní slavnost obzvláště výjimečná, neboť při ní dojde ke slavnostní benedikci čerstvě zrestaurované kaple. Dovolujeme si Vás tímto na tuto akci pozvat. Koná se 16. června 2019 od 15 hodin.

Beata & Jiří Altior

Co bylo

V hrušňové aleji ve svahu pod kaplí Nejsvětější Trojice na Hadovce se v pátek odpoledne před 3. postní nedělí (**22. března**) konala již poněkolkáté křížová cesta. Letos, stejně jako loni, si ji do režie vzaly děti z farnosti sv. Matěje. Počasí bylo příznivé, a tak se akce účastnilo relativně velké společenství – něco málo přes 40 lidí, včetně přespolních. Křížové cestě předcházela mše, která proběhla přímo v krásně zrestaurované kapli. V závěru se mohli účastníci občerstvit stravou a nápoji ryze postními – suchým pečivem, horkou vodou nebo tradiční meltou.

Vít Michalec

Kdo je jako Bůh? (Jarní svatomichaelská pouť) **8. května** se kaple na Duchoslávce tradičně rozezněla barokními nešporami i (zcela premiérově) světskou tvorbou italské skladatelky 17. století Barbary Strozzi. Vše kořeněno slovem M. Pospíšila. Jak to bylo s Jakobem a Ezauem a jakou souvislost to má s michaelskou tradicí, již vědí všichni účastníci. Servirovalo se májové občerstvení s kávou, a to vše pod organizačním vedením Marie Kuldové.

Marie Hodinářová

18. května jsme se již počtvrté připojili k dnes již celostátní akci Živé město, která původně vznikla v Praze 6, a kterou zastřešuje stejnojmenné občanské sdružení usilující o oživení veřejného prostoru, kulturního dění a sousedských vztahů.

Na náměstíčku Na Pernikářce byla otevřena kavárna od 14 do 20 hodin. Ke kávě, čaji a čokoládě napekly zákusky tradičně tři Marie, a později přibýly sladkosti od čtvrté – osmileté pekařky sušenek (se sestrou Annou). Jedna z nich (Marie Hodinářová) zvala neúnavně nejen nesmělejší kolemjdoucí, ale i sousedy. Jako vždy přišli většinou lidé, kteří mile překvapili.

Marie Kuldová

Na neděli **19. května** byla přesunuta svatomatějská pouť (ze 14. 5.) při které byla již počtvrté uvedena Misa Brevis, kterou zkomponoval v roce 1945 pro kostel sv. Matěje Jaroslav Voříšek. Tradičně toto hudební dílo nacvičila Beata Altior s Horou fugit, tentokrát i se zastoupením hoboje, kterým tak bylo vzpomenu to na nedávno zesnulého „posledního barokního hudebního skladatele v Čechách“ Františka Xavera Thurího. Mši svatou celebrou host, – opat nejstaršího českého mužského kláštera v Čechách – P. Prokop Siostrzonek, OSB, jehož pozval administrátor svatomatějský R. D. Matuš Kocian, čímž byla spojena dvě staroslavná místa nynější Prahy 6, jejichž dějiny sahají až do 10. století (a to ty svatomatějské jsou starší!).

Marie Kuldová

STAŇTE SE HANSPAULSKOU HVĚZDOU!
Pořídte si originální triko!

DYCKY HANSPAULKA!

Nevíte co ná sebe na HANSPAULSKÝ FESTIVAL a ŠKOLNÍ AKADEMII? Tak co to letos pojmut trochu jinak...? Přijďte v triku s HVĚZDOU!

Trika v prodej v sekretariátu ZŠ Hanspaulka
Dámské 5-XL, Únibex 5-XL, Dětské 108 - 164
www.zshanspaulka.cz

LIST VŠECH OBYVATEL HANSPAULKY A BABY
ČTENÍ O DNEŠKU I O DOBÁCH MINULÝCH

HANSPAULKA

VYDÁVÁ:

Tělocvičná jednota Sokol
a Základní škola Hanspaulka

Redakce: Mgr. Ludmila Čumplová

Redakční rada: Ing. Jiří Dlouhý, PhDr. Wanda Dobrovská,
Jiří Frynta, Mgr. Eva Hauserová, PhDr. Zdeněk Jonák,
Mgr. Marie Kuldová, Libuše Novotná,
Ing. Marie Pojerová (ředitelka ZŠ),

PhDr. Jindřich Schwippel, Ing. Ladislav Trojan
Za věcný obsah článků odpovídají autoři

E-mail redakce: casopishanspaulka@gmail.com

Grafická úprava: Markéta Jodasová

Korektury: PhDr. Zdeněk Jonák

Tisk: Kopírování Havránek, Jungmannova 3, Praha 1

Tělocvičná jednota Sokol Praha-Hanspaulka,

Na Hanspaulce 2, 160 00 Praha 6

Tel.: 233 333 820

Číslo účtu TJ Sokol: 162860329/0800,
variabilní symbol 05010

E-mail: info@sokol-hanspaulka.cz

Internet: <http://www.sokol-hanspaulka.cz/>

Základní škola Hanspaulka,

Sušická 29/1000, 160 00, Praha 6

Tel.: 224 310 365

E-mail: zshanspaulka@zshanspaulka.cz

Internet: <http://www.zshanspaulka.cz>

Děkujeme spolupracovníkům, kteří bez nároku
na honorář piší články,
obstarávají grafickou úpravu, korektury a distribuci.

Uzávěrka tohoto čísla 19. 5. 2019

Uzávěrka příštího čísla 18. 8. 2019

Časopis je vydáván s finanční podporou

Městské části Praha 6.

Časopis Hanspaulka na internetu:

<http://www.sokol-hanspaulka.cz/html/casopis.php>

INFORMACE

■ KNIHOVNA ZŠ HANSPAULKA I PRO VEŘEJNOST

Přes devět tisíc knih pro děti i dospělé. Vchod ze Sušické ulice.

Otevřeno:	Pondělí	12 - 18
	Úterý	9 - 15
	Středa	12 - 15
	Čtvrtek	10 - 18
	Pátek	12 - 15

O prázdninách zavřeno

■ MĚSTSKÁ KNIHOVNA HL. M. PRAHY

Pozor! Letní uzavírka bude letos delší než obvykle. Zavřeno
budeme mít od pátku 5. července do neděle 25. srpna 2019.
Proč? Důvodem je příprava knihovny na zavedení technologie
RFID, která přinese rychlejší půjčování i vrácení knih.

■ VETERINÁRNÍ ORDINACE

Ve **Fetrovské** má přes léto (červenec a srpen) pracovní dobu
pondělí až čtvrtek 14 - 17 h, pátek 11 - 14 h.

V sobotu a v neděli se neordinuje.

Na Bečvářce má od 1. 6. pracovní dobu
v pondělí-pátek 11-19 hod., v sobotu 9-14 hod.

■ HANSPAULSKÉ KALENDÁRIUM

- 2. 6. 14.00 Malování na chodníku a Farní koláč -
farní zahrada u Sv. Matěje
- 6. 6. Pasování prvňáčků na čtenáře
- 16. 6. 15.00 Trojiční pouť - kaple Nejsvětější Trojice
na Hadovce
- 23. 6. Školní akademie
- 23. 6. Hanspaulský festival
- 28. 6. Vysvědčení
- 8. 9. 14.30 Benefiční odpoledne - kostel sv. Matěje
- 29. 9. 14.00 Svatomichaelská pouť - kaple sv. Michaela
na Pernikářce

Městská
část
Praha

Zavadilka

Pozdrav z restaurace „Zavadilky“, HORNÍ ŠÁRKA.

Foto z počátku 20. století

Foto z roku 2019